

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 14. VI. 2012

RPO-690581-III/12/JA

00-090 Warszawa Tel., centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że na tle jednej z rozpatrywanych skarg ujawnił się problem zasad ustalania dochodu rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej w szczególnej sytuacji, gdy członkiem rodziny jest niepełnosprawne dziecko będące podopiecznym fundacji, która gromadzi środki na leczenie i rehabilitację tego dziecka na oddzielnym koncie bankowym fundacji.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach, a także kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób. Do dochodu nie wlicza się jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego, zasiłku celowego, pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny, przyznawanej na podstawie przepisów o systemie oświaty, wartości świadczenia w naturze oraz świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

Katalog obciążeń pomniejszających dochód jak i katalog przychodów odliczanych od dochodu na gruncie ustawy o pomocy społecznej mają charakter zamknięty, co powoduje, że wszelkie przychody bez względu na tytuł i źródło ich otrzymania, po odpowiednich pomniejszeniach, stanowią dochód. Z tej przyczyny uznaje się, że nie ma znaczenia tytuł

i źródło uzyskiwania środków finansowych, gdyż każdy uzyskany przychód w okresie dysponowania określoną kwotą może stanowić źródło utrzymania (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 grudnia 2006 r., I OSK 700/06).

Jak wynika z postanowień Regulaminu refundacji kosztów w ramach pomocy społecznej Fundacji Dzieciom „Zdążyć z Pomocą” z siedzibą w Warszawie przy ul. Łomiańskiej 5 (kserokopia w załączeniu), Fundacja pokrywa poniesione koszty na podstawie otrzymanych oryginałów rachunków, faktur, biletów za przejazdy komunikacyjne do wysokości posiadanych środków na subkoncie podopiecznego. Refundacja może dotyczyć tych kosztów, które mieszczą się w pojęciu pomocy społecznej na rzecz podopiecznego, a więc związanych z przeprowadzaniem operacji, leczeniem, rehabilitacją zakupem leków i sprzętu medycznego, poprawą bytu materialnego, rozwojem intelektualnym, psychicznym i fizycznym podopiecznego, zalecanym przez kompetentne w tym zakresie osoby (lekarz, psycholog, terapeuta, instruktor, pedagog, społeczny opiekun środowiskowy itp.). Refundacja kosztów następuje w ciągu 14 dni roboczych, licząc od dnia otrzymania przez Fundację dokumentu potwierdzającego wydatkowanie środków. Fundacja nie wykonuje żadnych operacji finansowych na subkoncie Podopiecznego, jeśli rachunki przysyłane do Fundacji dotyczą zadłużeń Podopiecznego wobec Skarbu Państwa (podatki, składki ZUS, KRUS itp.) i innych wierzycieli. W praktyce oznacza to, że rodzic dziecka niepełnosprawnego będącego podopiecznym Fundacji ponosi koszty leczenia i rehabilitacji swego dziecka, a fundacja po przedstawieniu stosownego rachunku zwraca rodzicowi poniesione koszty przelewając środki zgromadzone na imiennym subkoncie. Dokonywane wypłaty mają zatem na celu zrekompensowanie rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym poniesionych wydatków finansowych na leczenie i rehabilitację dziecka. Nie stanowią więc przysporzenia finansowego po stronie rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, gdyż faktyczny dochód tej rodziny pozostaje bez zmian. Zdaniem Rzecznika prawo do uzyskania refundacji poniesionych kosztów rehabilitacji ze strony organizacji pozarządowej nie powinno zatem być traktowane w kategoriach uzyskania przychodu przy ustalaniu wysokości dochodu rodziny przy ustalaniu uprawnień do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w kwestii możliwości podjęcia odpowiedniej inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do pełniejszego zabezpieczenia prawa rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem do pomocy społecznej.

Zał. plik

Łos, wyney szranku
Zeno Jipania